

KONGSHAUG - NYTT

LOGE NR. 15 KONGSHAUG

Desember 1994

Overmester Åge Rem

Redaksjonskomitè: Erling Riisnæs
Birger B. Vabog

Kjære brødre, hustruer og enslige hustruer.

Vi sier jo så ofte at tiden går så skrekkelig fort og at begivenheter kommer som "julekvelden på kjerringa". Både unge og eldre merker dette fenomen med at timer og dager renner avsted. Dog heldigvis i noe skiftende tempo, men mange sitter igjen med følelsen av at en del av livets innhold også forsvinner uten at man klarer å få endret forholdet i positiv retning.

Tross det, så er det alltid muligheter til å gjøre noe med "dagen i mårå", som ligger klar med blanke ark og fargestifter til.

Nå stunder julens høytid til, og året 1994 ebber ut. For oss alle har året vært skiftende med gleder og sorger, og hverdagen er forskjellig enten vi er i arbeid, pensjonist, sliter med sykdomsplager eller er blitt alene. For de fleste er jul og nyttår en hyggelig tid i vår mørkeste periode av året, og også som en rik tid av vårt livsinnhold. Noen opplever høytiden med vemod og savn ekstra sterkt. La da varslene fra den nydelige julesangen av Jacob Sande være en hilsen med bud om lysere tider og håp for fremtiden.

*Det lyser i stille grender
av tindrande ljøs i kveld,
og tusene barnehender
mot himmelen ljøsa held.*

*Og glade med song dei helsar
sin broder i himmelhall
som kom og vart heimsens Frelsar
som barn i ein vesal stall.*

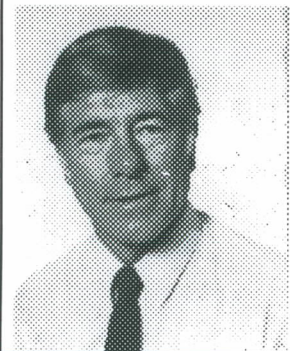

*Der låg han med høy til pute
og gret på si ringe seng,
men englane song der ute
på Betlehems aude eng.*

*Der song dei for fyrste gongen
ved natt over Davids by
den evige himmelsongen
som alltid er ung og ny.*

Overmester, det øvrige kollegium og redaksjonskomiteen sender en varm følt hilsen til brødrene med familier, og til dere enslige hustruer, med ønske om en velsignet julehøytid og et fredfullt godt nytt år 1995.

OVERMESTERS SPALTE

Overmester Åge Rem

Mine damer og brødre !

Enda et år er gått, og vi kan igjen se tilbake på alt som har hendt oss av godt og vondt.

For vår loge har det vært et aktivt år. Vi har hatt besøk, og vi har besøkt loger både i eget distrikt og utenfor, og følt det nære brorskapsbånd mellom brødrene.

Våre damer har vi også hatt med på både teater/loge-tur og i logen ved forskjellige arrangementer. Det synes jeg er hyggelig og håper damene synes det samme.

Jeg har lest et sted at et menneske er ingenting, (ikke en OM heller). To mennesker er en verden. Hva må da ikke vi være som er ca. 130. Ingenting kommer av seg selv. Kreativ tenkning munner ut i praktisk handling. Yngre og eldre brødre arbeider godt sammen i nemnder og utvalg.

En av de viktigste oppgaver for å holde vår kjære loge Kongshaug levende i årene fremover, er vel oppgaven med å få nye medlemmer. Uten nye skudd på stammen, sykner vårt Odd-Fellow tre. Vi trenger mange og kraftige skudd, som kan overta når den tid kommer. Jeg vet at Nemnd for Styrkelse og Ekspansjon arbeider ivrig med saken også, men jeg ber alle brødrene se seg om i familie og bekjentskapskrets og arbeide for å skaffe nye medlemmer.

I våre ritualer og i vår lære er gjennomgangstemaet: Gjør mot andre hva du vil at andre skal gjøre mot deg.

Noen av våre oppgaver er å besøke de syke, oppdra de foreldreløse og hjelpe de trengende. Hvem er så disse trengende ? I vår moderne tid har samfunnet tatt seg av den materielle side av saken. Men det finnes fortsatt trengende: De ensomme, de syke eller en som har mistet jobben. De fleste av oss trenger fra tid til annen noen å snakke med, få råd av eller dele sine sorger og gleder med. Har du ingen å dele gleden med så er det ingen riktig glede.

Måtte vi som Odd-Fellows være med å kaste lys over tilværelsen for våre venner og medmennesker. Når vi gir av oss selv får vi mangfold igjen. La julen

bli et høydepunkt i året, da du kjære bror, gir aller mest av deg selv.

Jeg ønsker alle brødrene og deres familier en riktig god og fredelig jul i hjelpsomhetens tegn.

Åge Rem, OM

Loge nr. 15 KONGSHAUGS HISTORIE, Artikkel nr. 5.

Under planleggingen av vårt nye ordenshus kom dannelsen av Leir nr. 8 Vestfold. Den kommende leir måtte ha et fast tilholdssted og en logesal som var utstyrt til også å betjene leirens behov. Dermed måtte tegningene forandres. Blant annet måtte taket høynes for å gi plass til stjernehimmelen. Men det å konstruere og bygge en stjernehimmel er ikke noe hvem som helst kan gi seg i kast med, særlig var belysningsproblemet vanskelig. Men når nøden er størst, er hjelpen nærmest. Våre venner i Loge nr. 69 Lennart Torstenson hørte om våre problemer, og der hadde de nettopp den bror som kunne løse knuten for oss, nemlig bygningsingeniør Carl Elis Olsson. Han laget tegninger og opplegg for belysning etter mønster av stjernehimmelen i ordensbygningen i Gøteborg. Arkitekt Suphammer, som også hadde betydelige astronomiske kunnskaper, utarbeidet så selve stjernehimmelen slik den fortonet seg ved innvielsen av logesalen den 4. februar 1961. Vi kan vel tenke oss den glede og høytid brødrene følte da alles blikk rettet seg mot de vakre stjernebildene i takets hvelving. Ja, det var feststemning hos de 187 brødre fra inn- og utland den dagen, men aller mest hos de brødre som hadde gått foran og gjennom år hadde arbeidet frem dette prektige bygg, til varig glede for kommende Odd-Fellow-brødre !

Og denne sal har allerede rullet å bli ærverdig og minnerik, for brødre og søstre, i loger, Rebekkaloger, Leir og Rebekkalair. I mine mange samtaler med eldre brødre gjennom årene var det mange som mintes den 26. mai 1964. Det var en sjelden høytidsdag med besøk av representanter for 34 utenlandske loger: 25 tyske, 5 sveitsiske, 2 danske, 1 hollandsk og 1 fransk ! 200 brødre overvar møtet (gradspassing med norsk og tysk tale) som sterkt understreket Ordenens internasjonale karakter. Et synlig og kjært minne fra dette unike besøk henger i vår selskapssalong, et vakkert treskjærerarbeid som symboliserer Den Barmhjertige Samaritan, overrakt på vegne av de gjestende loger av Obermeister Tietgen fra Loge Nordalbingia i Neumuster.

Nytt om SOS-barnebyer

Logens Fond for SOS-barnebyer

Det er mottatt som gave fra en bror, 1 stk. partialobligasjon i A/S Stockflethsgt. 22, pålydende kr. 250,-, som vi sier hjertelig takk for. Det er hyggelig at brødrene har omtanke for vårt langsiktige arbeid for nødlidende barn som trenger kjærlighet og omsorg til de er i stand til å kunne klare seg selv. Fondet er nå oppe i kr. 10.847,-

Sparebøssen

På hvert møte settes det frem på bordet i selskapslokalet SOS-Sparebøssen der brødrene kan slippe på små og store beløp. Vi skal tømme den til jul og er selvfølgelig spent på hvor mye som er kommet inn i det første halve året dette tiltak har vært i funksjon.

Julegave til fadderbarna

Vi har også i år sendt kalendere til våre fadderbarn om en hilsen fra oss og Norge. De største får Norgeskalenderen med fine fotos fra hele Norge og med tekst på flere språk. De 2 minste har fått kalendere der de kan tegne bildene selv, og fargetusjer fulgte med. Vi takker brødre som har sørget for at disse forsendelser er uten direkte kostnader.

I tillegg har fadderbarna som vanlig fått tilsendt penger, som mor i huset disponerer for innkjøp av passende gave. En av brødrene som korresponderer med et av barna, har også ønsket å sende ekstra pengegave, og det er utført, så hjertelig takk for dette.

Møte med arrangement for SOS-barnebyer

Mandag 13. februar vil det bli møte m/damer der det skal bli et hyggelig program. Ost, og kjeks med tilbehør skal vi kose oss med. Selvfølgelig blir det også utlodning og auksjon. Sett av 13. februar til en god kveld i vintermørket, og dette er også en fin anledning til å ta med venner slik at de blir kjent med vårt gode miljø.

Barnebyen i Latvia

Vi har fått et fyldig svar på vår henvendelse til Stiftelsen SOS-barnebyer, Norge, om situasjonen i Latvia. Desverre er tomtespørsmålet ennå ikke løst p.gr.a. vanskelig kartlegging av eierforhold fra før okkupasjonen, samt byråkratiets treghet. Vi har fått bekreftet at de midler på kr. 217.000,- som logene i Sandefjord samlet inn, fortsatt står på øremerket konto i Norge for "Sandefjordhus", og disse midler har økt med avkastning til ca. kr. 256.000,-. Vi skal få beskjed så snart saken med tomt er løst.

BBV

Trimming the heart.

(Et lite dikt skrevet av Grace E. Easley og brukt ved en julemesse i Denville, New Jersey).

Dear Lord grant that my soul may be
as decorated as my tree,
strung with lights of love that glow,
and warm the lives of all I know.
Help me hang the ornaments
of patience and of common sense,
upon my thoughts and words and deeds,
and lend my hands to others' needs.
Hold the ladder lest I drop
the star belonging at the top,
of faith and hope and charity,
by which I may draw near to Thee.
Lord, help me trim my heart to be
as lovely as my Christmas Tree.

Juletreet.

O Herre, Deg vil jeg be:
Gjør min sjel like vakker som mitt tre,
med kjærlighets lys som brenner,
omfavner og varmer mine venner.
La mine tanker, ord og min dåd,
følge tålmodighets og fornuftens råd.
Og hånden som pynter granen,
la den lindre og hjelpe en annen.
Hold stigen fast i Din hånd
slik at Troens, Håpets og Barmhjertighets ånd
ved stjernen i topp kan vise meg vei,
og lede meg fast og nærmere Deg.
O Herre, Deg vil jeg be:
Gjør mitt hjerte like vakkert som mitt tre !

Til norsk ved RE

40 års veteran,

Arne Just Kristoffersen

Br. Arne Just Kristoffersen ble tildelt 40 års Veteranjuvel på vårt møte 21. november. DDSS Rolf W. Olsen forestod den høytidelige handling og overbrakte samtidig jubilenten hilsen og gratulasjon fra Store Sire.

Br. Arne Just Kristoffersen er av de som i meget ung alder, bare 28 år, fulgte invitasjonen til opptagelse i Ordenen, der han ble innviet den 18.10.54. I sitt daglige virke har han vært en travel kjøpmann som har drevet sin virksomhet godt. Selv om han ikke har vært av de flittigste til å møte i våre forsamlinger, har han trofast støttet logens arbeide. Det er alltid et stort aktivum for en loge å kunne ha mennesker i sin midte som man vet vil trå til når det trengs. Vi ønsker br. Arne lykke til med sin nye verdighet og samtidig, alt godt for tiden som ligger foran.

FRA MØTER OG ARRANGEMENTER:

Mandag 31.10: Møte i Troskapsgraden. I forbindelse med den terminfestede instruksjon ble DDSS Rolv W. Olsen hilst spesielt velkommen. Dette var jo også hans første offisielle besøk til vår loge i sitt nye embede. Siden aftenen også inneholdt arrangement i forbindelse med Veteranaften var det også en del brødre tilstede som vi vanligvis ikke ser så ofte på våre møter, og disse ble også hilst spesielt velkommen. DDSS holdt en fin instruksjon hvor han tok for seg oppførsel i salen samt en informativ undervisning av de forskjellige graders tegn og passord. OM kunne opplyse at "Dameklubben av 1928" gir kr. 1500,- til sjon for vanskeligstillet ungdom m/noe handicap. Etter møtet oppe i salen var det en meget vellykket Veteranaften hvor det ble servert krabbe. Den etterfølgende utlodning til inntekt for Veteranfondet ga et meget tilfredstillende resultat. En meget vellykket og hyggelig aften. 47 brødre var tilstede.

Mandag 07.11: Minneloge sammen med loge nr. 48 Færder.

Mandag 14.11: Sandefjordsmannen, lærer og forfatter Harald Stub kåserte om sitt forfatterskap. Hans siste bok handler om utreisen til øygruppen Galapagos i 1925. Hans bestefar på Stub var leder for ekspedisjonen.

Harald Stub gav oss innblikk i hvordan han samlet stoff før han begynte den endelige skrivingen av boken. Han fortalte om sitt arbeide på en inspirerende måte uten bruk av hjelpemidler, men kun med bruk av seg selv. Litt over 20 brødre og noen få damer fulgte interessert med og stilte en god del spørsmål.

Etter ca. 5 kvarter var det kaffe og rundstykker og Harald Stub deltok i samtalen til langt på kveld. En hyggelig klubbaften.

Mandag 21.11: Møte i Troskapsgraden hvor aftenens høydepunkt var tildeling av Veteranjuveler.

40 års juvel til Arne Just Kristoffersen ble tildelt av DDSS Rolv W. Olsen og 25 års juvel ble tildelt brødrene Kåre Gudvangen og Lars Peder Sørensen hvor Storrepresentant Rolf Kværne stod for den høytidelige tildelingen. En stor kveld for de respektive nye veteraner og for logen. De ble alle tre gjennom ritualet og det etterfølgende brodremåltid varmt hyllet for sitt lange medlemskap i vår loge.

I forbindelse med møtet refererte OM et brev fra Nemnd for SOS-barnebyer hvor det fremgikk at det fremdeles ikke har lyktes å fremskaffe tomt til barnebyen i Latvia. 43 brødre hadde funnet veien til møtet.

Mandag 28.11: På en valgkveld som denne var emnet "Norsk oljehistorie fra 1956 til 1971" v/Terje Kjølstad. 23 brødre hadde på tross av EU-valg funnet å gå på logen, og ikke forjevnes.

Jo, du så riktig, norsk oljehistorie startet så tidlig. Det var ikke så mange som viste at Trygve Lie og Jens Evensen spilte så sentrale roller i å tilrettelegge forholdene i Nordsjøen for leting etter olje. Det var mange forhold som måtte avklares, ikke minst delelinjene mellom Danmark, Norge og England. Et givende foredrag etterfulgt av rundstykker og kaffe. I nitiden gikk de fleste brødrene hjem til en kommende valgvake.

Mandag 05.12: Møte i Troskapsgraden hvor vi hadde gleden av å innvie en ny bror i vår loge. Som alltid er det en spesiell høytid når en ny bror blir innviet og hyggelig er det for brødrene å kunne konstatere at det kommer nye skudd til Ordenen. Vi gratulerer og ønsker velkommen inn i våre rekker bror Fred Magne Olafsen. Det etterfølgende brodermåltid, hvor det var sang og taler satte en vakker ramme rundt aftenens høytid. 65 brødre, hvorav tre gjester var tilstede.

TERMINLISTEN FREMOVER:

Tirsdag 27.12: Juletefest for Sukke

Onsdag 28.12: Juletefest m. ☐ 48. Færder og
☐ 37. Verdande kl. 16.00

Mandag 02.01: 0 Åpningsmøte

Lørdag 07.01: Nyttårsball. Galla.

"Dameklubben av 1928" hadde et meget hyggelig og godt besøkt Julemøte den 24. november med ca. 40 damer tilstede. Dameklubben takker alle sine medlemmer for året som har gått og ønsker en velsignet julehelg og et Godt Nytt År til sine medlemmer. Første møte i det nye året blir 26. januar 1995.

Hilsen Styret

Sandefjord og skipsfarten

Harald Stub's svært interessante foredrag inneholdt også noen refleksjoner om Sandefjord og skipsfarten - her er litt mer, sett fra Kamfjord-gårdene:

I løpet av 1700-tallet tok Sandefjord skrittet over til å bli en sjøfartsby.

Alt i 1670 hadde Tor Nedre Gokstads sønn reist til Holland. På denne tid var Holland en av verdens største sjøfartsland.

I 1711 er det 6 skipper som drar til Danmark med skutene sine. Det var i første rekke tømmerfrakt en drev med. Tømmeret ble seilt over til landene rundt Nordsjøen.

I 1804 var det 15 skuter i Sandefjord, og flåten vokste. De fleste av disse skipene ble bygd i Sandefjord. I den første tiden var samme mann båtbygger, skipper og skipsreder. Tidlig om morgenen dro han med hest og slede innover i skogene, seint om kvelden kom han tilbake. Nistepakka var nok ikke så fin som matpakkene våre.

Snart var tømmeret dradd fram til byggeplassen. Båtbyggingen kunne starte. Med våre øyne var nok ikke skutene så store, bare som ei stor fiskeskøyte. Men i deres øyne var de nok store, vakre skip.

Etter hvert vokste interessen for skip og skipsfart kraftig. I en periode var det hele 36 skipsverver innen Sandefjords grenser. To av de større lå i Gokstad krets. Den ene var Lahelleverven. Den dag i dag kan

du se rester etter beddingen her nede, og det lever fremdeles mennesker i Lahelle som husker båtbyggingen.

I Kamfjordkilen har det vært skipsverv i lange tider. I en bok fra 1706 heter det: "Det har noen ganger vært skipsverv på denne gårds eiendom. Det er også en kjølhalsplass her".

Det er lite som er skrevet om sjøfolk og skip fra Sandefjord. Det skulle vært gjort, for sjøen har virkelig betydd mye for byen vår opp gjennom tidene.

I enkelte bøker kan vi finne ut litt om skipene som ble bygget i Lahelle og på Kamfjord. De gikk ulike skjebner i møte. La oss nevne noen for at du skal få et inntrykk.

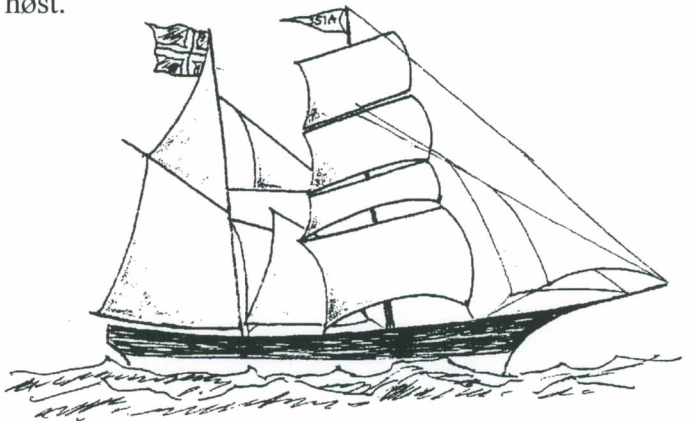
I 1807 brøt det ut krig. Det førte til at skuter ble tatt, sjøfolk og skip forsvant. Dette rammet byen hardt på mange måter.

På Kamfjord ble det i 1808 bygd et skip som fikk navnet "Mars". Det var bygd som kaprerskip, det skulle prøve å ta fiendens skip. Men det gikk galt. Allerede på første reis ble det tatt av fienden.

en liknende skjebne fikk "Wilhelmina". Dette lasteskipet var bygd på Kamfjord i 1804, og ble beslaglagt i England i 1807. Når en leser gjennom skipslistene, oppdager en fort at mange skip fikk en brå slutt:

"President Harbitz" var det første skip som ble bygd på nordre verv i Lahelle i 1865. Det endte sin ferd på den engelske kyst i 1889.

"Orest", bygd i 1870, ble pårent av en damper utenfor England og sank like etter. "Gangerolf", ble bygd i 1856, forsvant i Skagerak våren 1883. Bare navnskiltet ble funnet igjen ved Norskekysten samme høst.

Denne tegningen skal forestille "Aise", bygd i Lahelle i 1877. På vei fra Blyth med en kullast forsvant skipet. Dette skjedde i desember 1892.

"Correct", bygd på Kamfjord 1872, drev i land på Amrum i 1873. Alle ombord omkom.

Slik kan en trekke fram tragedie etter tragedie. Ombord på skutene var det mange mennesker:

"Mathias Solberg døde våren 1824 på en Danmarkstur. Skuta ble tatt av isen, og mannskapet frøs ihjel."

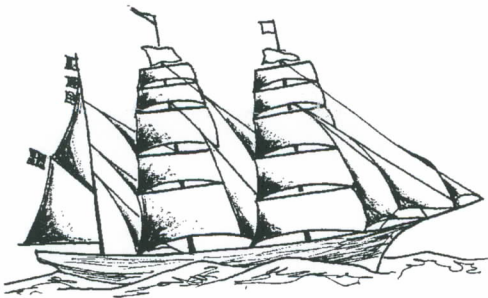
"Hans Larsøn giftet seg i 1824 med Karen Skalberg. Han dro til sjøs dagen etter bryllupet. Døde i 1828 på vei til Sør-Amerika, uten å ha vært hjemme".

Folketellingen fra 1801 viser at byen hadde en rekke enker, kvinner som var gift opp til 5 ganger - de aller fleste fordi de hadde mistet ektefellene på sjøen. På den tiden var det ingen enkepensjon - eneste måten å overleve på var å finne seg en ny mann !

Som sagt, reiste de fleste skutene til landene rundt Nordsjøen. De brukte å seile ut i Europa om våren, ta de jobbene de fikk, for så å vende hjem på høstparten. Derfor var det ofte at sjømannskonene møtte oppe på høyeste kollene rundt byen. Her tok de en pause i sitt daglige slit for å speide etter mennene sine.

Det gikk ikke bestandig galt med skipene. "Alpha", som ble bygd på Kamfjord i 1874, strandet utenfor Yarmouth i 1878. Men her ble mannskapet reddet av et fiskefartøy.

Vi kan også lese om en rekke skip som ble solgt videre, og som vi ikke vet hvordan det senere gikk med. "Condor", bygget på Kamfjord i 1875, ble f.eks. solgt på auksjon i New York. "Daggry", bygd i 1875, endte sine dager som lekter i Fredrikstad i 1911.

Etter hvert ble også skutene større. Tegningen forestiller "Eira", som ble bygd på Kamfjord i 1886. Det var det største skipet som var blitt bygd til da. Det var en stor dag for byen da skipet ble sjøsatt. Hør bare hva avisen skrev:

"Rolig og majestætisk gled det smukke skip ut i Vandet under de Ombordværendes Hurrarop, som blev kraftig besvaret av den forsamlede Mengde".

Skip fra Sandefjord dro stadig lenger ut i verden. Snart var Asia, Amerika og Australia steder en kunne høre om i byen. Det var ikke få unggutter som fikk vekket utferdstrangen etter å ha hørt historier fra sjøfolka. Mange var det som dro ut. En del av disse gikk i land rundt om i verden. Det bor sikkert etterkommere av Sandefjordsfolk rikelig spredd ut over jordkloden.

Men la oss gå tilbake til Kamfjordverven. I 1815 overtok Kristoffer Hvidt området. Han drev verven opp til en av byens største bedrifter. Senere ble han rammet av forskjellige uhell, og måtte gå fra eiendommen.

Det var Even Haughem som overtok området i 1862. Om han fortelles det at alt han kom i nærheten av ble vellykket. Enkelte påsto han hadde hjelp av Gamle-Erik. Folk påsto de hadde sett han komme med penger til Even på nattider. Even fortsatte i hvert fall utbyggingen. I 1874 sto det 3 skuter på samme tid på beddingen.

I 1919 ble den siste skuta bygd på Kamfjord. Skipa var nå blitt så store at en behøvde større plass for å få bygd. De små verv var forsvunnet ett etter ett.

I senere år er hele Kamfjordkilen fylt ut. Store deler av området er blitt bebyggt med boliger eller industribygg.

Og av de over 30 skipsverver har vi ingen igjen....

Bjørn Hørnes

Er det emner, ideer, arbeiden enkelte logebror brenner for og som er egnet for omtale i Kongshaug-Nytt ?

Kongshaug-Nytt åpner herved sine spalter for presentasjon av artikler, debattinnlegg og kommentarer til saker som den enkelte logebror "brenner" for og som kan ha allmenn interesse for brødrene og logen. Ta kontakt med redaksjonen så skal vi se hva vi kan gjøre for å få til et samarbeid om dette ! Ballen ligger hos dere !

Nytt fra nemndene ?

Logens nemnder utfører hver dag - i det stille - et stort og nyttig arbeid til beste for logen. Hvorfor skal nødvendigvis dette arbeidet bare utføres i det stille? Står det noe sted at dette arbeidet bare skal omtales ved terminsslutt? Vi er helt sikker på at mye av det som gjøres har allmenn interesse for brødrene og at det er velegnet stoff for Kongshaug-Nytt. Dette vil øke interessen blant brødrene både for det utførte arbeidet og interessen for å delta i de enkelte nemndene. Nemndene oppfordres herved til å komme seg ut av anonymiteten og offentliggjøre stoff, rapporter om sitt arbeid samt eventuelle nyheter i Kongshaug-Nytt's spalter ! Ta kontakt med redaksjonen snarest ! Alle bidrag er velkomne.